

NOTITIE

Gemeentelijke Bestuurlijke Klankbordgroep Covid-19

Auteur : 5.1.2e 5.1.2e
Contactgegevens : 5.1.2e @vng.nl
Datum : 15 februari 2021
Status : Ter bespreking

Onderwerp

Flankerend beleid kwetsbare groepen

Vragen aan de klankbordgroep

1. Kennisnemen van de kamerbrief flankerend beleid sociale impact coronacrisis
2. Aandachtspunten meegeven voor de uitwerking van het flankerend beleid door gemeenten

Samenvatting

Sociale impact van de coronacrisis

COVID-19 heeft behalve een medische en economische crisis ook een sociale crisis veroorzaakt, die minstens zo ingrijpend is. De crisis heeft impact op het sociaal en mentaal welzijn van mensen in alle lagen van de bevolking. Dat geldt in het bijzonder voor mensen die al kwetsbaar waren, zoals kwetsbare jongeren en eenzame, geïsoleerde ouderen, volwassenen met psychische problematiek, mensen met een licht verstandelijke of fysieke beperking en mensen zonder dak boven hun hoofd. Maar er ontstaan als gevolg van de crisis ook nieuwe groepen kwetsbaren. De crisis raakt aan het welzijn en de leefstijl van iedereen, jong en oud, die nu langere tijd in een isolement leeft.

Overal in het land, in landelijke en stedelijke gebieden, zijn gemeenten volop bezig met maatwerk-initiatieven om deze crisis het hoofd te bieden. Lokaal is deze sociale crisis als eerste het meest zichtbaar en merkbaar.

Commissie Halsema en Depla

Al vanaf het voorjaar vragen gemeenten hiervoor aandacht bij het kabinet. De commissie-Halsema bracht het rapport uit 'Sociale impact van de coronacrisis'. Daarna kwamen 15 burgemeesters met het manifest 'Kom op voor de meest kwetsbare gebieden'. Sinds november is er de commissie Depla die zich bezighoudt met sociale impact van het coronavirus.

Thema's waar de commissie Depla aan werkt zijn:

- Perspectief voor jongeren in coronatijd: gemeenten zijn opgeroepen om binnen de geldende regels te kijken naar de mogelijkheden om met jongeren in gesprek te gaan en activiteiten voor jongeren te organiseren.
- Dashboard om de sociale gevolgen van de coronacrisis te volgen en te duiden: er verschijnt half februari een eerste versie van dit dashboard, dat samen met het ministerie van SZW en het Jonker Verweij instituut wordt ontwikkeld. Het idee van dit dashboard is dat

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
 070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

gemeenten beter zicht krijgen op de ontwikkelingen in de gemeente waar het beleid op aangepast kan worden.

- Post corona perspectief: er wordt aan de hand van vier thema's en drie corona-scenario's gewerkt aan inzichten die voor elk van de scenario's relevant zijn om als gemeente rekening mee te houden.
- Nieuwe armoede
- Kwetsbare wijken

Werkgroep Veiligheidsberaad: Jongeren in corona-tijd

In augustus 2020 heeft het Veiligheidsberaad de werkgroep 'Jongeren in coronatijd' ingesteld, waarbij de verbinding werd gelegd tussen het welbevinden van jongeren enerzijds en de handhaving van de naleving van de corona-maatregelen anderzijds. Dit heeft geresulteerd in steun voor de oproep van de VNG voor aandacht voor de impact van de corona-crisis voor jongeren en om te zoeken naar oplossingen samen met jongeren, gemeenten en Rijk (Veiligheidsberaad 30 november 2020).

Flankerend beleid sociale impact

Het kabinet werkt aan een steunpakket voor de sociaal-maatschappelijke impact als gevolg van de coronacrisis. De drie lijnen in het pakket betreffen i) kwetsbare groepen, ii) mentale weerbaarheid jongeren en iii) gezonde leefstijl. Het betreft een pakket voor de korte termijn, parallel aan de economische steunpakketten die al eerder door het kabinet zijn opgezet.

De VNG is ambtelijk betrokken bij de eerste twee lijnen, maar de preciezere uitwerking is nog onbekend. Inhoudelijk zullen we de uitwerkingen dus nog vorm moeten geven met het rijk. Echter, vanwege het aanstaande verkiezingsreces, is het voor het rijk van belang om nu afspraken te maken en de kamer te informeren.

Reactie VNG op steunpakket

De VNG heeft erop aangedrongen gemeenten de keuze te geven de middelen in te zetten op een manier die het beste aansluit bij de lokale problematiek. De verwachting is dat het grootste gedeelte van het steunpakket beschikbaar wordt gesteld via het gemeentefonds. Hierover lopen momenteel nog gesprekken.

Het is belangrijk om ook afspraken met het kabinet te maken over de lange termijn aanpak ten aanzien van deze onderwerpen.

Vervolgstappen

Voor de korte termijn wordt vanuit de VNG en het Veiligheidsberaad aandacht gevraagd voor de kwetsbare groepen in de samenleving. Het Veiligheidsberaad doet dit in navolging op het gesprek met de minister van Justitie en Veiligheid en het Veiligheidsberaad van 5 februari jl. inzake het flankerend beleid.

Het Veiligheidsberaad en de VNG verzoeken het kabinet om specifiek aandacht te geven aan kwetsbare groepen, op het moment dat er zicht komt op de geleidelijke opening van de samenleving en er in kleine stappen per sector wordt afgeschaald. In het bijzonder wordt verzocht om de kwetsbare groep jongeren met voorrang meer ruimte te geven. Zo kan er gedacht worden aan het instellen van zogenaamde 'living labs' speciaal voor jongeren analoog aan de 'field labs' en hierbij jongeren nadrukkelijk een rol te geven. Met dergelijke 'living labs' kan worden gezien welke creatieve mogelijkheden veilig en effectief zijn. Ook het zo spoedig mogelijk openen van middelbare scholen, MBO en hoger onderwijs is iets wat prioriteit verdient. De oproep aan het kabinet is daarbij om zoveel mogelijk aan te sluiten bij reeds lopende en succesvol gebleken initiatieven.

Daarnaast ondersteunen VNG en Veiligheidsberaad de oproep van diverse deskundigen om jongeren zoveel mogelijk positief te blijven benaderen en in de communicatie de nadruk te leggen op de veerkracht die jongeren nu leren ontwikkelen en minder op negatieve effecten als opgelopen achterstanden en mentale problemen.

De commissie Depla blijft de ontwikkelingen volgen en blijft in gesprek met het rijk over flankerend beleid en herstelagenda's op het gebied van kwetsbare groepen, ook voor de langere termijn. Voorstel is om als Veiligheidsberaad op dit punt aan te sluiten bij de VNG.